

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэбэ, субуотаба тахсар

2020 с. АХСЫННЫЫ 5 КҮНЭ

СУБУОТА

№ 97 (5627)

Баһылыктыын кэпсэтии

УЛАРЫЙЫЛАР БААЛЛАР, ИННИКИ ҮЛЭ ЭЛБЭХ

Республика арктической оройоннарыгар бүгүн төһө да уустук балаһыанһа үөскээтэр, олох-дьаһах бары эйгэтигэр санааны көтөбөр, кэскили түстүүр хамсааһыннар тахса тураллар.

Ону туоһулаан билиги редакциябыт ыалдьыта Муома улууһун (оройуон) МТ баһылыга **И.П. Павлов** корреспондентныын сэргэх кэпсэтиитин күндү аабааччыларбытыгар тирдэбит.

– Иван Петрович, доп курдук икки сыл үлэлэтин уонна бүтүмүктэнэн эрэр сылга баһаардары уонна коронавируһу утары охсууларга үгүс моһоллору көрүстүң. Ити да буоллар улуус ол оҕо сайдыылыын дьүөрэлээн, ирдэбиллэри толорон инникигэ хардыытын тэтимин ыһыктыбакка иһэр. Онон кэпсэтиини кэккэ ситиһиһилэртэн сабалыыры оруннаах буолуоҕа...

– Тута этиэхпин наада: сэмэй ситиһиһилэр баар эбит буоллахтарына, соҕотоҕун мин олору онорбутум диир ончу сатамныыта суох. Бу салалта коллективнай үлэтэ уонна олохтоох дьон-сэргэ былааһы тула түмсүүтэ буолаллар. Ону чахчылар көрдөрөллөр – быйыл сайынны баһаары умуруорууга муомалар бары биир киһи курдук туруннар олус улахан хоромньута суох табыстыбыт. Бэл диэтэр атын сирдэргэ олорор биир дойдулаахтарбыт туох кыалларынан көмөлөспүттэрэ. Бу күннэргэ коронавируһу сэргэтигэ уонна бохсууга нэһилиэнньэ эмиз түмсүүлээбин көрдөрөр. Ол курдук улахан наадата суох дьон элбэх сиригэр сылдыы суох, аҕам саастаахтарга волонтердар көмөлөһөллөр, тэрилтэ салайааччылар дезинфекциялааһын ирдэбилин кытаанахтык тутуһаллар, рейдэлэр ытыллаллар. Билигин 6 киһи ковиднайга, биир провизорнайга бааллар. Маңнай утаа маасканы кэппэт уонна хааччахтыыр миэрэлэри кэһээччилэр ононманан баар эбит буоллахтарына, билигин оннук көстүү дэн эриэккэскэ кэриэтэ. Бу күннэргэ Улахан Чыыстайга, Сайдыыга уонна Буор Сыһыыга айан суола аһылынна, онон COVID-19 нэһилиэктэргэ тарҕамматын туһугар бары дьаһалталарынан кытаанах хонтуруол

олохтоотубут.

Бука, ситиһиһилэр диэннэ эн олохтоох ОДьКХ - гар тахсыбыт үчүгэй уларыылары киллэрбит буолуохтааххын. Баары баарынан этэххэ, кырдык икки сыл иһигэр нэһилиэнньэ ымы оностубут ыра санаатын, а.э. киин сылытар ситимгэ холбонууну толордубут дииргэ төрүөттэр бааллар. Күн бүгүн, саамай тэйис сытар Төбүлэх нэһилиэгэр

1991 сылтан үлэли турбут хочуолунай сабыллан, сабыс-сага хочуолунай тутулан үлэбэ киридэ. Хонуу бөһүөлөгэр сылытыны киллэрэри туруорсан ыстыыр ыаска кубулуппут уулуссалар эмиз холбоннулар, абыраннылар. Суон Тиит диэки Озернай уулусса олохтоохторо 30-ча сыл устата араас муннахтарга этэ-тыына сатаан баран аккаастаан илиилэринэн сапсыйаллара чугаһаабыт этэ. Кини эмиз холбонно. Хайдах маны түргэнник ситистигит диир буоллаххына, хоруйа боростуй: миигиннин олус сатабыллаах салайааччы, оройуоннаабы ОДьКХ филиалын дириэктэрэ Д.В. Аммосов үлэлэстэ. Дмитрий Викторович үгүс хоту улуустарга дын-чаччы таһаарылаахтык уонна үрдүк эппиэтинэстээхтик үлэлэбит өрөспүүбүлүкэ ОДьКХ-тын тарбахха баттанар баһын үлэһитинэн сыаналанар. Кини субу соторугаабыта “Сахасанстранс” ААУо генеральной дириэктэринан ананан Муоматтан көстө. Улахан Чыыстайга кэккэ былааннардааба, ити иннигэр кини Чыыстайга “Черемушка” микрооройуонна эмиз сылытыны киллэрэн табаһыттар үөрүүлэрэ мунура суох. Дмитрий Викторович сана үлэтигэр ситиһиһилээх үрдэллэри ыларыгар муомалар

саарбахтаабаттар уонна бары үчүгэйи бабараллар, барба махталларын этэллэр.

Билигин кинини кыл. инженер Георгий Алексеев солбуйан үлэлиир. Улахан Чыыстайга 2021 сылга сылытыны холбуурга (50-ча дьиз) үлэбит салҕаныаба, барыллаан 8 км. усталаах трасса тардыллыахтаах, бырайыактааһынна киирсизэхпит. Билигин үпкэ-харчыга балаһыанһа уустук да буоллар, онно сигэнэн таах олоруо суохтаахпыт, инникитин Чыыстайга сана хочуолунай наадата бэбиэскэттэн уһуллубат.

– Муомалар сага балыһа дьэ этин туруорсубуттара быданнаата, кэккэ сылларга ол кэнники көһөн испитэ. Оттон быйыл дьэ муус хамсаата диэн кырдык дуо?

– Сүүс бырыһыан кырдык, ону ба аҕыйах хонуктаабыта СӨ Ил Дархана Айсен Николаев быһа эфирэ эмиз туоһулаата: үүнэр сылтан 3 этээстээх таас балыһа тутуутугар сыбайалара түһэриллээхтэрэ уонна барыта этэннэ баран истэбинэ, 2023 сылга тутуу үлэбэ кириэхтээх. Тутуу многофункциональнай, о.э. поликлиника, бары отделениелар, о.д.а. баар буолуохтара, оборудованиелар аныгы ирдэбилгэ толору эппиэттиэхтэрэ, стационар 22 куйкаланыаба. Билигин докумуон оҥоһуллар, икки экспертиза аһыллыахтаах, публичнай истиилэр ытыллыахтара. Баҕар, ким эрэ сытар куйка тоҕо аҕыйаҕый диэн сөп. Быһаарабын. Бырайыак нэһилиэнньэ ахсааныгар олобулар.

Инникитин көрдөххө, Улахан Чыыстай нэһилиэгэр врачэбнай амбулатория хайаан да наада. Маңнай Хонуутаабы балыһа тутуута саҕаланнын уонна бүттүүн, онтон амбулатория тутуутугар үлэһиэхпит.

Буор Сыһыыга 1974 сыллаабы тутуу оскуола эргэрэр, быйыл улуус бюджетыттан 3 мөл. солк. көрүлэн өрөмүөн оноттордубут, билингитэ сылаас. Оттон Сайдыыга 1941 сыллаабы тутуу дьизэ үөрэнэллэр, салгы маньык олорор хайдах да сатамат. СӨ Арктика дьыалаларыгар министерствотыныын тиһигин быспакка үлэлээн Буор Сыһыыга 90 миэстэлээх, Сайдыыга 50 миэстэлээх

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

СИРИ СИКСИГИНЭН

РФ. Федерация Сэбиэтэ Үлэ кодексгар тэйичиттэн үлэ туһунан уларьгыларын сэрдэбэ пленарнай мунһабын кэмигэр бигэргэттэ. Тэйичиттэн үлэ мантан антах үс көрүннэ туттуллар кыахтана – бастайаннай үлэ көрүннэ быһыгынан, быстах кэмнэ (сыл анара кэм иһигэр) эбэтэр буккуйа үлэ көрүннэ. Маныаха үлэни сөбүлэнэ булгучулаах. Сокуонунан үлэ биэрээчи үлэтин наадалаах үлэ тэрилинэ хааччылаах, үлэни үлэтин көрсөр ороскуотун үйнуохтаах; — үлэ кэмэйэ оннунан хаалбыт буоллабына хамнаһын толору төлүөхтээх; — өскөтүн үлэни дьэйтэн үлэлиригэр тэрилэ суох буоллабына эбэтэр үлэтин уратыгынан дьэйтэн үлэлиирэ сатамат буоллабына үлэ биэрээчи үлэни хамнаһын төлүүр. Үлэни икки күнтэн ордук төлөпүөннэ аахсыллар биричиннэтэ суох эппиэттээбэт буоллабына үлэни кинни ууратар бырааптаах; — үлэни бастайаннай көрүннэ тэйичиттэн үлэни талан баран көһөн барар түбэлтэтигэр үлэтин хааччылаах суохтук, толору онорбот буоллабына үлэ биэрээчи кинни ууратар бырааптаах. Сокуон 2021 сылга олоххо кириэрэ былаананар. Атынна Үлэ кодексатын балаһаньыта үлэлиир. Холубур, тэйичиттэн үлэлиир үлэни сыллаабы уопускалаах уонна бэйэтэ бас билэр бириэмэлээх буолара булгучулаах. «Бэйэ бас билэр бириэмэтин кэни үлэни таһынан үлэ курдук аабыллар (сверхурочка) ол төлөнүөхтээх», — диір Федерация Сэбиэтин социальнай бэлиитикэбэ кэмитэтин салайааччы **Инна Святенко**.

СӨ. Улууустарынан түгэтиллэр булт лиссэнсийэлэрин инникитин электроннай сэрибэй көмөтүнэн тырыары былааньыллар. Айылба харыстабылын министирэ **Сахамин Афанасьев** социальнай ситимнэринэн быһа тахсытын кэмигэр өрөспүүбүлүкэбэ ыһылыбыт булт сокуонунан лиссэнсийэ 35%-на электроннай сэрибэйинэн, 35% оройуоннарын, хаалбыт 30% — уочарата суох бөрөбө бултуйааччыларга биһирэбил быһыгынан бэрриллэрин эттэ. «Абыһах сыллаабыта булуттар **Куртисова** уочараттаан лиссэнсийэ ыллара. **Өйдөсөт** быһыы, **ордук-хос сана** элбэх тахсааччы. **Итини суох гынар туһунтан, дьонго биэр тукум устулуубуйаны тэрийэр сылтан сэрибэй олохтоммута. Лиссэнсийэ 35% электроннай сэрибэйгэ тырыллар», — диір Афанасьев. Сэрэбиэй «ВИС охота» диэн анал сертифицированной систиэмэ ытыр. Кини үлэтигэр туораттан кытыһар кыах суох. «Быһыл электроннай сэрибэйинэн элбэх кини лиссэнсийэ ылла. **Сүүһүн баран, кэлэн ыбатыах, хаалан хаалбыт лиссэнсийэлэрэ хос сэрибэй эмэ ытыгылыбыта. Онтон хаалбыт лиссэнсийэлэри (35%) өрөспүүбүлүкэ 36 айылба харыстабылын инспекцияларын түгэтибит. Билигин итилэр эмэ электроннай сэрибэйинэн бэрриллэригэр үлэлибит», — диэтэ министир.****

СӨ. «Харысхал» аһымал пуондата «Сага дьылаабы остуоруйа» бырайыгынан саамай көхтөөх интиллээчилэрин Тыһыны Моруос дойдутугар Улуу Устюга илдьэ сырытта. Өрөспүүбүлүкэтэн барыта сэттэ ыал талылан кыһынны остуоруйаны илэ харабынан көрдө. Офолор Тыһыны Моруос саарыстыбатыгар ыалдыттан, бэйэтин кытары илэ көрсөн таарычы куораты көрөн, зоопаркага сылдан төнүнүлэр. «**Билинги боростуога суох кэмгэ бу сыры ураты алыттаах буолла. Мин Верочка айаньырын сөбүлүүр, уһун айаны тулуйар, онон бу сыры киниэхэ эргичи туһаны, дуоһуйууна ажалла. Улуу Устюг хоту, тыһыны, хаароох сиргэ турар, ону остуоруйа дойдутун курдук тэрийбиттэрэ олус кэрэ, ураты», — диір интиллээчи ийэтэ. Айаны үлэ уонна социальнай харалта министирэстибэтэ үбүлээтэ.**

РФ. Премьер-министир Михаил Мишустин медик-устудуоннарга анал социальнай төлөбүрү аныгы эттэ. Кинилэр коронавирус дьана тарганытын кэмигэр доруобуйа харыстабылын ийэгигэр көмөбө кэллэр. Бу сылга 1,1 миллиард солк тырылынна, суруйар **Российская газета**. Төлөбүрдэр этинни уонна ахсынны ыйдарга үлэлииттэргэ көрүлүөбэ. Бэрэсидиэн соруудабынан, үрдүк үөрэх кыһаларын устудуоннара ый ааны 10 тыһ солк, оттон ортобө үөрэнээчилэр — сэттэ тыһыныча солк. Сэтинни ыйдаабыны — ахсынныга тиксэриэхтэрэ, ахсыннытаабыны — сыл бүтэтих үлэтин күнүн баттаһа ыгытаахтара.

СИА матэриалларын.

Баһылыктыын кэпсэтии

УЛАРЫЙЫЛАР БААЛЛАР, ИННИКИ
ҮЛЭ ЭЛБЭХ

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр).

оскуола-саадтар бырайыактарын онорууну ситистибит. Бырайыакка 10 мөл. солк. министерство биэрибэ, бу үчүгэй дьыала, махтал буоллун.

— *Кэпсэтиигэ тыа хаһаайыстыбатын таарыйааха...*

— Сүөһү-сылгы туруктара билингитэ этэннэ, оттооһун былаана туолта да, Улахан Чыыстайга кыһалба баар. Тоҕо диэтэххэ, онно быйыл сайын быыстала суох ардахтаран оттооһун мөлтөх, бу боппуруоска үлэлэһэ сылдьабат. Таба ийгитигэр 8 тэриллилээх хаһаайыстыба, 2 родовой община бааллар, “Букчаан” хаһаайыстыба биллэр биричинэнэн эһиннэ. Күн бүгүн харааллаһын бүтэ илик, суол-иис хойугаан, болдьобор сафаламтата. Кирибит күннэбэи информацияларан көрдөххө, көрдөрүү олус куһаҕана суох буолар ини. Ити да буоллар, быйылгы төрүөх мөлтөбө сыппараба дьайара чуолкай, онон инникитин бу салааба үгүс үлэ эрэйиллэр диір тоҕоостоох. Буор сыһыларбыт табалара үчүгэйдэр, онно үгэс буолбут дьарыктарыгар сүрэхтэрин-санааларын ууран туран үлэлиир Виталий Гаврилович Слепцов, Альберт Константинович Терешкин уонна Николай Гарилович Слепцов өнөлөрө улаханьын бэлиэтибин.

— *Иван Петрович, хотугу улууустарга ветеринарнай управлениеларыгар кириэхтээх уларыйыларга баһылык быһыытынан эн сыһыаның?*

— Олохтоох ветуправление үлэтэ-хамнаһа биһиги салалтабыт өтүттэн үчүгэйнэн эрэ сыаналанар, бу тупсаран этии буолбатах. Кини ытар үлэтэ көдүүстээбинэн уонна оперативнайынан хаһан да киририкэбэ турбат. Атын да хоту ветуправлениелар, сэрийдэххэ, үлэбэ сыһыаннара дьыалабы уонна үрдүк эппиэтинэстээх буолуохтаахтар. Биһиги депутаттарыт кириэхтээх уларыйылары кытта сөпөсөтөр, оттон мин СӨ баһылыга Айсен Николаевка балаһаньыны хайдах баарынан сурук ыттым уонна сөптөөх быһаарыыларыгар көрдөстүм.

— *Социальной эйгэттэн хаарбах дьыэлэртэн дьону көһөрүү программалары тохтооха...*

— Федеральной программабы кириэн үлэбиппит балай да өр буолла. Ол түмүгэр “Монтажник” ПК дьэни туппута. Хомойуох иһин, бу тэрилтэ туппут дьыэлэрэ тыһыныта, онто-манта ситэтэ суоҕа, олорорго хайдах да үчүгэй диригтэ ыраах. Аһара баран, билигин кинилиин сууттаһа сылдьабыт. Тутуу индустриятыгар ырыныагы үөрэтэн баран “Алмаз” тэрилтэни буллубут. Кини малоэтажнай, а.э. 2 этээстээх дьыэлэри Өлөөннө, Анаабырга туппута, олорорго табыгасатах диэн быһаарылынна, дьыэлэр

толору хаччылылаахтар. 2021 сылга Хонууга икки дьэиэ тутулуоҕа, 2022 с. былаанна Төбүлэх уонна Улахан Чыыстай бааллар.

— *Иван Петрович, аны биір боппуруоһу, ол эбэтэр былаас боломуочуйатыгар уларыйылар кириэлэрин туһунан кэпсээннэр төһө оруннаахтарын таарыйааха.*

— Былаас үрдүкү салалталарыгар, муниципалитетка сыһыаннаан араас көрүүлэр баалара кистэл буолбатах. Холубур, абыһах нэһилиэннэ элээх оройуонна МО уонна МТ дьаһалталарын боппуруостарыгар. Сорохтор этэллэринэн, дьобуус, абыһах ахсааннаах нэһилиэннэ элээх оройуон киригэр үлэлиир нэһиликэ боломуочуйатыгар дуона суох ыстатыйалар кириэллэр. Холубур, благоустройство, о.д.а. Оттон нэһиликкэ ытыллар үлэлэр сүрүн туһаайыларын оройуон толороро мэддьэбэ суох. Ол иһин этии киллэрээчилэр үгүстэрэ нэһилиэннэ ахсааньытан көрөн нэһиликэ дьаһалтатын реорганизациялаахха, оройуон дьаһалтатын боломуочуйата оноруохха дииллэр. Оччотугар үлэ ордук таһаарылаах буолуохтаах. Боростуойдук этэххэ, “бу мин боломуочуйам”, “оттон бу эйиэнэ” диэн уурайахтаах, биір уопсай сүһүлээх үлэ барыахтаах. Мин мань кытта сөбүлэһбин уонна ыаллы хоту Аллайыаха улуугун холубура биһиэхэ барыан сөп диэн санаалаахпын. Санаттаахха, онно улуус кириин нэһилигин дьаһалтата оройуон дьаһалтыгар бэррилэн турар. Манна нэһилиэннэ сыһа өйдөбөтүн туһугар биір суолга тохтуом. Сорох дьон Хонуу дьаһалтата эстэр эбит, оттон үлэнигэр ханна бараллар, тугу гыналлар диэн мунаараллар. Быһаарабын: дьаһалта эстибэт, үлэнигэр улуус дьаһалтатыгар тэриллэр отделга үлэлиэхтээхтэр, нууччалаахтаах “отдел по работе с поселением Хонуу” диэннэ. Ахсынны ыйга ытыллыахтаах оройуон депутаттарын сессиятыгар бу боппуруос бүтэһиктээхтик быһаарыллыан наада. Депутаттар корпустара үлэ көдүүстээх буоларын туһугар ыраабы, инникилэбэи анааран көрөннөр сөптөөх суолу тутулуохтара диэн маньки инициативаны киллэрдим — дьаһалталары холбуохха эбэтэр уруккулугу, Хонуу туспа дьаһалталаах хааллың диэн.

... Кэпсэтии сэргэх тыһына ааста. Оннук буолуохтаах даһаны, тоҕо диэтэххэ олус уһуна суох кэмнэ — икки сылга, үчүгэй өттүгэр уларыйылар, сэниэлээх хамсаһыннар тахсыбыттара өтө көстөр. Инникитин бу тэһими ыһыктыбакка муомалар санаабыттарын ситиэхтэрэ, ситиһиини ситтиһиэхтэрэ диэн эрэлбитин этэбит.

Афанасий ИВАНОВ.

По законам истории каждый год богат своими событиями. Но нынче, в условиях ограничения массовых мероприятий, юбилейные даты имеют все шансы остаться вне внимания. Думаю, что большинство придерживается мнения, что, несмотря ни на что, такого не должно быть. Никто не будет оспаривать, что Мома - это колыбель эвенской литературы и культуры. Мы гордимся нашими земляками, первыми прославившими наш северный край Н.С.Тарабукиным, В.Д.Лебедевым, П.Н.Старковым. Радуемся, что имеем счастье общаться с Е.Н.Боковой, М.П.Федотовой, Е.Н.Герасимовой и делаем все возможное, чтобы новое поколение момчан знало и изучало их творчество.

Музей истории и библиотека Момской средней общеобразовательной школы в эти дни провели читательскую конференцию «Иду за солнцем», посвященную 110-летию основоположника эвенской литературы Николая Саввича Тарабукина и 100-летию первого эвенского писателя-романиста Платона Афанасьевича Степанова – Ламутского. Связь этих известных сыновей эвенского народа очевидна, ведь именно Ламутский, в сложное для своего литературного учителя время, стал на его защиту. Платон Афанасьевич Степанов пять лет проработал в Моме, нашел здесь свою вторую половинку, даже герои его романа из рода момских эвенов. Несмотря на то, что пандемия внесла свои коррективы, наша конференция состоялась! И здесь мы получили свои плюсы, так как заочный формат позволил нашему мероприятию получить статус регионального, и работы учащих из разных школ обогатили музейный и библиотечный фонды МСОШ.

Всего поступило больше 70 работ, но по техническим причинам некоторые работы не удалось посмотреть. Рассмотрено 62 работы и согласно Положения конференции жюри вынесло следующее решение: *абсолютным победителем* назван коллектив 8 а класса МСОШ за групповую работу: иллюстрированная книжка «Мое детство» в двух форматах: традиционная книжка в карточках + электронная книга с эффектом листания страниц (кл. рук. Неустроева Л.С.). В номинации «Новое слово в биографии» в младшей группе (5-7 кл.) заняли: I место - Слепцова Мила (ССОШ), II место - Архипов Костя (МСОШ). В старшей группе (8-11 кл.): I место - Слепцов Эрхан, II место - Болтырова Жанна (все МСОШ). В номинации «Читатель - исследователь» (5-7 кл.) I место - Лыткин Олег, II место - Цененко Ева, III место - Антоев Айсен, Ильина Кристина (все МСОШ); (8-11 кл.) I место - Варламова Айылана (МСОШ), II место - Васильев Андрей, (Мукучинская гимназия Кобяйского района) и Слепцов Афанасий (ИСОШ), III место - Стручкова Айгелаана из Кустурской СОШ и Михайлова

Людмила (МСОШ). В номинации «Опыт творческого прочтения» среди 5-7 классов призовых мест удостоены Неустроев Руслан - I, Кузнецова Айгуль-II, Аммосов Саша и Дормидонтова Нарыйаана-III (все МСОШ). В старшей группе I место заняла Федотова Лена из Киндигирской ООШ Олекминского района, II - Аммосов Ваня (МСОШ) и Слепцова Вилана (ИСОШ), III - Слепцова Уйгулаана (МСОШ). В номинации «Мысли увлеченного читателя» среди 5-7 кл. I место - Рожина Валя, (Мукучинская гимназия), II - Абрамова Анита (Мукучинская гимназия), III - Хадаров Эрсан (ИСОШ). Среди 8-11 кл. I место - Слепцова Кира (МСОШ), II место - Константинова Сияра (Мукучинская гимназия), III место - Шкулев Айысхан (МСОШ). В номинации «Читатель-художник» в младшей группе Гоголева Сардаана (Киндигирская ООШ) заняла I место, 2 - Слепцова Ангелина и Фазульнова Анжела (МСОШ), и 3 - Сметанина Кира (ССОШ). В старшей группе места распределились таким образом: I - Стручкова Яна (Тебюляхская СОШ), II - Скрыбыкина Мичийэ (МСОШ). В номинации «Звучание поэтического слова» I место присуждено Павлюченкову Леониду (Анавгайская СОШ Камчатского края), II - Слепцовой Эльзе (ОДСОШ). За интересную работу об авторе-составителе книги о Н.С.Тарабукине, Дегтяреве А.М. поощрительную грамоту получил ученик УЧСОШ Баишев Кирилл. Все участники получили сертификаты, а руководители - Благодарственные письма.

Из мнений жюри: «Мы рады, что вы, ребята, изучаете жизнь и творчество северных писателей. Каждая работа по своему вызывает интерес, радуется творческим подходом к выбору темы, удивляет смелостью рассуждений. Разгадывая кроссворд Руслана Неустроева,

придется «зарыться» в книги и прочитать почти все произведения Н.С.Тарабукина. Иван Аммосов по одним только стихам написал очерк –литературный портрет Николая Саввича Тарабукина, Айгуль Кузнецова примерила детство зачинателя на себя, а бабушка Олега Лыткина оказалась его (Н.С.) запретной любовью.

Лена Федотова из Олекминского района покорила взоры прекрасной природы и сочных ягод своего села Куду Күөл, красочным авторским видеорядом к легенде «Ягоды Ааныкчаан», любовным сравнением эвенкийских легенд с эвенскими Платона Ламутского. Вилана Слепцова раскрыла образ оленя в произведениях Ламутского и перевела на английский язык два его стихотворения. Кира Слепцова доказала наличие страшного рока в судьбе писателя-земляка, Айысхаан Шкулев рассуждал о гражданском подвиге П.А.Ламутского, Айылана Варламова выявила отношение к запретам из «Сир иччитэ» у современных подростков. Мила Слепцова обогатила школьный музей уникальными документами, связанными с именем Н.С.Тарабукина. Эрхан Слепцов записал воспоминания бабушки и дедушки, встречавшихся с первым писателем из эвенов, а Жанна Болтырова записала песни в исполнении своей прабабушки Е.Н.Боковой на стихи своего учителя, поэта Платона Алексеевича Ламутского.»

Известно, что успех любого дела зависит от активного сотрудничества. Организаторы конференции выражают искреннюю благодарность коллегам Киндигирской школы Олекминского района, Кустурской СОШ Эвено-Бытантайского района, Мукучинской гимназии Кобяйского района, Индигирской СОШ им. Н.А.Брызгалова, Орто-Дойдунской СОШ им. В.Д.Лебедева, Соболахской СОШ, Тебюляхской СОШ им.Старкова А.Ф., Улахан-Чистайской СОШ им. Н.С.Тарабукина, лично Розалии Гаврильевне Дегтяревой и Вере Александровне Баишевой (УЧМИКЭ им.А.М.Дегтярева), учителю-ветерану ССОШ Марии Афанасьевне Черемкиной, писательнице Марии Прокопьевне Федотовой-Нулгынэт (председателю жюри), учителю КНС МСОШ Саргылане Евгеньевне Винокуровой, родному коллективу за поддержку важного для истории района проекта. Интерес к нашему мероприятию возник даже на Камчатке и

(Окончание см. на 4 стр.).

(Окончание. Начало см. на 3 стр.).

Заполяром Жиганске! От имени участников конференции юные журналисты МСОШ возложили скромные северные букеты памятному бюсту и мемориальной доске Н.С. Тарабукина. Эта конференция грамотно и красочно оформленные презентации о знаменитых юбилярах, информация о событиях вызвали интерес обучающихся к дальнейшему изучению жизни и творчества эвенских писателей и поэтов. Хочу особо поблагодарить педагога-библиотекаря нашей школы О. Е. Тикуну, Оксана Евгеньевна – выпускница нашей школы, креативный и ответственный работник. Мы очень довольны тем, что она нашла призвание в творческой работе с

К юбилейным датам посвящается «И долго буду тем любезен я народу...»

детьми. Ее эрудиция, увлеченность загадками нашего северного края, желание «дойти до сути» оказались самыми востребованными в библиотеке-медиацентре новой школы. Результат ее сотворчества обречены на успех – кружок юных журналистов и их детища: журналы «Югоренок» для младших и «Топихон» для старших школьников пользуются успехом не только среди читателей школьной библиотеки. Их могут прочитать все, кто дружит с сетью Интернет. В условиях удаленной работы музейных педагогов основной груз технической работы

конференции пришлось в основном выполнять ей одной. Но несмотря ни на что мы справились, и довольно успешно! Любимые Н.С. Тарабукиным пушкинские слова, вынесенные в заголовок статьи, оказались пророческими... Следующий год для района юбилейный, и коллектив школы уже начал работу над проектом «История моей семьи в истории района».

НИКУЛИНА А.И.
педагог-организатор музейного дела

Фото предоставлены автором.

Быйыл аан дойдуну сутуйан атыяхты хаамар хамсык ыары кэмигэр урукку сыллардаа бары-кэли аыйабыта бэлиэтэнэр. Дьон үкэ уопускаларын кэмигэр ыраах айанныыртан туттунулар, ылбыт билиэтэрин төннөрбүттэр да бааллар. Кырдыга, көрдөрөр-иһитиннэрэр ханаалларынан күн айы ханна даҕаны дын ыарыга элби, сыппаралара улаата турара дыксиннэрэр. Ол эрэри өр кэмнэ Муомаҕа хамсык кэлэ илик дьэн сымнаан ылбыт кистэл буолбатах. Сайынны кэмнэ оҕолуунуруулуун кэли-бары да ханна барыай, баара.

Биһиги тэрилтэбитигэр бырайыастаах дьоннорбут айанныыртан эмиэ аккаастамыттар. Биир бэйэм бырайыастаах сылбар хайаан даҕаны барар-кэлэр маршрутун сыл инниттэн былааннаан, эрдэ чэпчэки сыаналаах билиэттэри ылааччыбын. Ол сиринэн омуқ сиригэр барар путевкаларбытын эрдэ ылан, отельбытын кытта сибээстэһэ олобуппут баара, хамсык кэлэн былааммытыгар уларытыны киллэрдэ. Хойуту күһүннү кэмнэ хамсык иккис сүүрээһэ кэллэ дииллэрэ. Өссө үһүс сүүрээһэ иэдээни аҕалыа дэһэллэр. Хайа тухары маннык балаһыаньаҕа, кутталга олооробут биллибэт, тэрилтэ дьонно кэлэр сылга бары тэннэ бырайыаһы туһанарбыт табыгаһа суох дьэммин билиэттэрбин төннөрбөтүм. Омук сириттэн аккаастанан, дойдубуттан ырааппакка дьэн уолум күһүннү сынныаланын кэмигэр Москуба куораты унуордаан Сочига баран кэлэргэ быһаарынныбыт, саарбахтааһыннар да бааллара. Кырдыга, ватсабынан хамсык ыары туһунан эдьий Дора санааларын истэн уоскуйбуппут. Кини бу уустук кэмнэ киһи оноруохтааһын куттаммакка, салдыбакка оноруохтаах, көнүллүк сылдыахтаах диэбит курдук этиитин ылыммыппыт.

Дьокуускайга тийээт, мааскабытын, бэрчээккэбитин кэтэн, антисептикпитин, салфеткабытын уктан олох “во всеоружии” сылдыабыт, хоноот, сарсыарда эрдэ Москубанан муорабытыгар көттүбүт. Самолекка урукку курдук киһи толору, пассажирдарга мааска, бэрчээккэ биэрэллэр. Сочига тийбиппит 20-22 кыраадыс, олох

Суоллаабы бэлиэтээһиннэр Хамсык кэмигэр ыраах айанга

сайын, муора уута хоту дойдуну дьонугар сылааһын этэ да барбаккын, олус бэрт эбит. Олохтоохтор бэйэлэрэ даҕаны соһуйаллар, бачаларга ардахтаах кэм буолар этэ дьэн. Уопсай транспорка киридэххэ, сүрдээһин сотору-сотору ыарыны сэрэтэр биллэриилэр иһиллэллэр. Ол эрэри мааскалаах киһи олох да аыйах. Ыйыттааха, “биһиэхэ ыары суох ээ” дьэн күлэн кэбиһэллэр. Арай бэйэбит курдук атын сиртэн күүлэйдии сылдыар дьон мааскалаахтар быһылаах. Арасыйыа

Сорох маҕаһынарга кириэн истэххинэ, маладьыастарын мааска, бэрчээккэ туттараллар. Москубаттан сарсыарда кэлээт, уолбун дьизитигэр үргүлдү ыыттым, үөрэх кэмэ сағаламмыта уонна Дьокуускайга ыарыга хаптарыахха сөп дьэн дыксинии улахан.

Дьокуускайга аыйах хонукка наадабар хаалаары, хамсык кэмигэр уустук балаһыаньа буолбутун илэ көрдүм. Автобука дьон бары хайдах эрэ сирьидэрин мааска иһигэр кистэнэн, туох да сана суох, бары бэйэ-бэйэлэриттэн куттаммыт курдук дьаарханаллар, урукку курдук күлэ-үөрэ, күө-дьаа кэпсэти тэхсыбат. Биир тохтобулга мааската суох ыччаттары көрөн саастаах дьахтар айманара иһиллэр. Кини “тоҕо саастаах дьоннугун харыстаабаккыт? Маннык аһаҕас сылдьан сыстан кэлэн, дьилээхтэргитин ыарыга хаптарыабыт” дьэн эмиэ да сөпкө санарталыыр. Онно биир обургу уол “мааскам алдынан хаалбыт ээ” дьэн киртийэн хаалбыт биридэ туттулар маасканы сирьийгэр саптынар. Ол гынан ханна даҕаны дьон үкэ мааскалаах сылдыар. Онук да буолуохтаах, күн айы сүүһүнэн киһи анардас Дьокуускай куоракка ыалдыа турдабына. Мааскалаах сылдыыны 2022 сылга дьэри ирдихтэрэ дьэн этэллэрэ оруннаах, балаһыаньабыт уустугуруох курдук.

Онон сэрэнэн-сэрбэнэн айаммытын былааннаан этэннэ кэллибит, 14 хонукка дьизэ хааллан олордубут. Биир дойдулаахтарбар ыары кэллэ дьэн олус айманыман дьэн сүбэлиибин, бары ирдэбиллэри тутуһан сырыттааха, ыары да тумнуоҕа. Барыта этэннэ буоларыгар саарбахтааппын, олох оннун булуоҕа. Билигин саамай кылаабынайа, маасканы, бэрчээккэни элбэх дьон мустар сиригэр курук кэтэн, олох быраабылатын курдук ылынан тутуһа сылдыахха. Доруобай буолун, санаагытын түһэримэн!

М.П. СТАРКОВА.

Хаартыскаҕа ааптар түһэриитэ.

пааспарынан таможняны ааһан, Абхазияҕа тахса сырыттыбыт, онно даҕаны мааскалаах дьон көсүбэт. Бу дойдуга сырыбыт туспа кэпсээн, сүүрбэ сыллаабыта сэри урусхаллаабыт дьизэлэрин көрдүбүт, ол содулуттан улаханлык өрүттүбэккэ олоороллор. Нэдиэлэттэн ордук кэмнэ муораҕа сылдыан, телевизоры көрбөккө сорох кэмнэ олох даҕаны хамсык туһунан умна да быһыһыттыбыт. Оттон Москубаҕа авиапортан сағалаан тимир ытарчаҕа кирибит саға сананныбыт. Мааскаҕа, бэрчээккэҕэ ирдэбил күүһүрбүт. Манна аыйах чааһынан биллэр ПЦР анаалыһын туттардыбыт, барыта этэннэ этэ. Метроҕа Росгвардия, полиция үлэһиттэрэ кэчигирээн туран кытаанахтык кэтииллэр, мааската, бэрчээккэтэ суох дьону аһардыбаттар. Метроҕа кириэн иһэн улахан анал тэрилтэ илигин ыраастааһын. Аны саастаах дьон, оскуола оҕолоро аыйахтар. Музейдарга, тэрэһиннэргэ, аһыыр сиргэ илингэр температураны кээмэйдээн киллэрэллэр.

Декада бара турдабына**ДЕКАДА ТЭРЭЭНИННЭЭХТИК САБАЛАННА**

Ахсынньы 1 күнүттэн инбэлииттэр декадалара сабалана, араас дьаһаллар үгүс киһини хабаан ыттылла тураллар. Бу улахан ыарыы мэхэйдээн урукку курдук элбэх киһини биир тэҥнэ күргүмүнэн муньан көрсүһэр түгэн кыаллыбат. Ол ээрэри декада аналыйан интэриэһинэй дьаһаллары тэрийэр, дьаһаллар көрүннэрэ араас.

“Арчы” дьэ салайааччыта И.Н. Слепцова, бэтэрээннэр сэбиэттэрин бэрэстээтэлэ Е.И. Слепцова “Чугас дьоннор көмөлөс” дьэн ааттаах акцияны тэрийэннэр, Чыбаабылаах нэһилиэтин олохтооҕо, култуура үлэһитэ доруобуйаларынан хааччахтаах дьонно ыттыллыбыт өрөспүүбүлүкэтээби Александр Самсонов-Айыы уолун аатынан ыраа күрээбин Гран-При хаһаайына Егор Слепцов “Айылба оҕотобун” кэнсиэрин диискэтин 10 киһиэхэ бэлэхтээтэ. Бэтэрээннэр кыттыһан 9 киһиэхэ оройуоннаабы “Индибир уоттара” хаһаакка, хаһыат редакцията бастаакы группалаах 5 инбэлииккэ босхо сурутууну тэрийдилэр. Онон үүнэр 2021 сыл бастаакы анарыгар 14 аабааччы босхо хаһыаты тутуохтара, оройуон, дойдунуннар билисэхтэрэ. “Чугас киһигэр көмөлөс” акцияга кыттыспыт бэтэрээннэрбитигэр, редактор М.П. Старковага, ырааһыт уолбутугар Е.В. Слепцовка улахан махталбытын

тирдэбит.

Нэһиликтэр дьаһалталара инбэлииттэр олохтоох тэрилтэлэрин кытта ыкса сибээһи туталлар, көмөлөһөллөр. Быйыл да бу декадага кинилэр көхтөөхтүк кытталлар. Ол курдук Индибир нэһилиэгэр баһылык Б.И. Заровняев, депутаттар 12 доруобуйаларынан хааччахтаах дьонно бордуукта нобуорун, 3 инбэлиит оҕоҕо хас биридилэригэр 1,5 тыһ. солк. бэлэх онордулар. Улахан Чыыстайга нэһилиэк дьаһалтата (баһылык П.М. Мараказов) босхо баттаа кырыһытын тэрийдэ, оҕолорго бэлэх онордо. Төбүлүк нэһилиэгэ (баһылык Г.П. Соркомов) “Мин хоббим” дьэн дистанционнай күрээби ытта, телефонунан сүбэлэри биэрдэ, инбэлииттэргэ босхо муус түһэрдэ, инбэлиит оҕо бэлэби тутан үөрдэ.

Оройуон киинигэр Муома нэһилиэтин дьаһалтата (баһылык э.т. И.Е. Дягилев) ГАИ олохтоох тэрилтэтин кытта “Доруобуйата хааччахтаах оҕо суолга сэрэхтээх буолуутун хааччый” (ГАИ начальнига Е.И. Нестерев, нэһилиэк кылаабынай специалиһа В.А. Атласова) акцияны холбоон ыттылар. Бу акцияга кыттыбыт доруобуйатынан хааччахтаах 26 оҕоҕо сертификаты уонна 30 тыһ. тахса суумалаах бэлэби онорон туттардылар. 5 инбэлииккэ муус түһэрдилэр. Оттон “Осикат” ЭКК (дир. Л.В. Бережнова), инбэлииттэр обществолара “Ладощка

доброты” акцияны ыттылар. Оскуола алын сүһүөх кылаастарын үөрэнээччилэригэр уонна уһуйаан итиллээччилэригэр Тымныы оҕонньор арыалдьыттарын кытта буранынан сылдьан бэлэхтэри туттардылар. П.И. Тарабукин – буран хаһаайына, Эһэ Дьыл – А.В. Слепцов, Хаарчаана – Старкова М.А., үүнэр сыл Обуһа – И.Н. Черемкина уо.д.а. оҕолорго кыһын Хонууттан сабаламмыт сэргэх үөрүүтүн бэлэхтээтилэр. Чыбаабылаах нэһилиэгэр (баһылык Г.И. Слепцов) сыһыан дьэ дьэтин көбүлээһининэн (Н.К. Аммосова) биэс тэрилтэ кыттыһан 15 киһиэхэ “Индибир уоттара” хаһаакка босхо сурутууну көбүлээтилэр, “Полка добра” онорон бэлэх туттардылар. Ити курдук декада тэрэһинээхтик сабаланна.

Социальной харалта (начальник П.С. Федоров), инбэлииттэр оройуоннаабы обществолара (сал. А.В. Михеева) акцияларга кыттыспыт, доруобуйаларынан хааччахтаах дьонно көмөлөспүт бары үтөө санаалаах, аһынгыс дьонно, тэрилтэлэргэ улахан махталбытын этэбит уонна барыгытыгар дьолу, ситиһини, доруобуйаны баҕарабыт.

Декада салтанан барар.

А.В. МИХЕЕВА,
инбэлииттэр оройуоннаабы
обществоларын правлениетын
председателэ.

Дед Мороз и Снегурочка подарили много радости и чувство приближения Нового года!

Подведены итоги акции «Ладощка Доброты». Раздали подарки детям с ограниченными возможностями здоровья.

И, наконец, сегодня зажглись огоньки на главной Елке с. Хонуу Момского района. Желаем больше позитива, надежды, веры и творчества, встреча 2021 год!!!

Выражаем огромную благодарность за участие в благотворительной акции «Ладощка Доброты» - Винокуровой Матрене, Тогмитовой Алене, Мосенкову Дмитрию, семье Соломатиных, Мескаевой С.К., работникам Экз «Осикат», работникам централизованной библиотечной системы,

Навстречу Новому году**ВОТ И НАСТАЛ ПЕРВЫЙ ДЕНЬ ЗИМЫ!**

работникам коммунтеплосбыта, ИП Карповой Н.Н., ИП Иванову М.Н., ИП Фазульяновой С.С., ИП Фазульяновой Н.Ю., ИП Егорову П.Р., МО Администрации Момского района и МО национального наслега.

Отдельная благодарность председателю Момского улусного общества ЯРГО ВОИ Михеевой Александре Васильевне и всем жителям села Хонуу.

Конкурс «Волшебный пластилин»

МНОШ

1. Нартович Владик (2 класс) и Винокурова Ангелина (1 класс) – I место;
2. Соловонко Алина (2 класс) – II место;
3. Черова Алина (4 класс) – III место.

Детский сады

1. Гуляева Алина (д/с Теремок) – I место;
2. Стручкова Лилия (д/с Кэнчээри) – II место;
3. Тугутов Тимир (д/с Сказка) – III место.

**Управление культуры
Момского района**

ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ В АРЕНДУ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

В соответствии со ст. 39.18 Земельного кодекса РФ администрация муниципального образования «Момский район» информирует о возможном предоставлении в аренду земельного участка с кадастровым номером 14:17:020001:1315 из земель населенного пункта, с разрешенным использованием: для ведения личного подсобного хозяйства, находящийся по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, пер. Портвской, 10/4,

общей площадью 2357 кв.м.

В течение 30 дней со дня публикации заинтересованные граждане вправе обратиться с заявлением о намерении участвовать в аукционе по продаже права на заключение договора аренды земельного участка.

Заявления подаются по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, ул. Молодежная, д. 39, кабинет 6.

В заявлении необходимо указать:

фамилию, имя, отчество, место жительства заявителя и реквизиты документа, удостоверяющего личность заявителя.

Получить более подробную информацию можно по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, ул. Молодежная, д. 39, кабинет 6. с 9-00 до 18-00, перерыв с 13-00 до 14-00.

В.В. КОРЯКИН,
первый заместитель главы.

Извещение

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ

ПОНЕДЕЛЬНИК 07/12

06:00 - Новый день 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 10:15 - Арктик мода шоу 12+
 11:00 - Дойдум дыоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Валерий Ноев 6+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Уутээн кэпсээнэ 12+
 12:45 - Комус түгэн 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэтим" радио 12+
 15:00 - "Бастын" спортивнай шоу 6+
 16:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 16:15 - "Бастын" спортивнай шоу 6+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 18:15 - Айуу-чэ! 12+
 18:30 - Ааспыт ааспат амтана 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 22:00 - Тья ыччата 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Валерий Ноев 6+
 00:00 - Талбан 12+
 01:10 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 02:00 - "Тэтим" радио 12+
 03:00 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 03:45 - Комус түгэн 12+
 04:30 - Эл Иитэ 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ВТОРНИК 08/12

06:00 - Сана кун-Новый день 12+
 07:00 - Новый день 12+
 08:00 - Сана кун 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 10:15 - Эл Иитэ 12+
 11:00 - Дойдум дыоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Владимир Корякин 6+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Бастын клип 12+
 12:30 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэтим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Саха сатаабата суох 12+
 17:00 - Герой Федор Попов 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 18:15 - Айуу-чэ! 12+
 18:30 - Ааспыт ааспат амтана 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия"

информационная программа 12+
 20:55 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 22:00 - Бай 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Владимир Корякин 6+
 00:00 - Талбан 12+
 01:10 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 02:00 - "Тэтим" радио 12+
 03:00 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 03:45 - Документальный фильм 12+
 04:15 - Бастын клип 12+
 04:30 - Сээн сирэ 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

СРЕДА 09/12

06:00 - Сана кун-Новый день 12+
 07:00 - Новый день 12+
 08:00 - Сана кун 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 10:15 - Сээн сирэ 12+
 11:00 - Дойдум дыоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Николай Бойлохов 6+
 11:45 - Бастын клип 12+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Бастын клип 12+
 12:30 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэтим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Саха сатаабата суох 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 18:15 - Айуу-чэ! 12+
 18:30 - Ааспыт ааспат амтана 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 22:00 - Театр танца 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Николай Бойлохов 6+
 23:45 - Бастын клип 12+
 00:00 - Талбан 12+
 01:10 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 02:00 - "Тэтим" радио 12+
 03:00 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 03:45 - Геван 12+
 04:15 - Бастын клип 12+
 04:30 - Аал-луук мас 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ЧЕТВЕРГ 10/12

06:00 - Сана кун-Новый день 12+
 07:00 - Новый день 12+
 08:00 - Сана кун 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационная программа 12+
 10:15 - Аал-луук мас 12+
 11:00 - Дойдум дыоно 12+
 11:15 - Саха сирин ырыа

айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Аскалон Павлов 6+
 11:45 - Бастын клип 12+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Бастын клип 12+
 12:30 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэтим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Саха сатаабата суох 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная биэри 12+
 18:15 - Айуу-чэ! 12+
 18:30 - Ааспыт ааспат амтана 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Талбан 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 20:55 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 22:00 - Сохраняя традиции-к новым свершениям 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Саха сирин ырыа айааччыларын тумсуутэ 20 сылыгар. Аскалон Павлов 6+
 23:45 - Бастын клип 12+
 00:00 - Талбан 12+
 01:10 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 02:00 - "Тэтим" радио 12+
 03:00 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 03:45 - Саха итэ5элэ 12+
 04:15 - Бастын клип 12+
 04:30 - Сээн сирэ 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ПЯТНИЦА 11/12

06:00 - Сана кун-Новый день 12+
 07:00 - Новый день 12+
 08:00 - Сана кун 12+
 10:00 - "Саха сирэ" информационная программа 12+
 10:15 - Сээн сирэ 12+
 11:00 - Дойдум дыоно 12+
 11:15 - Асчыттар 12+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Бастын клип 12+
 12:30 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 13:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 14:00 - "Тэтим" радио 12+
 15:00 - Талбан 12+
 16:00 - "Саха сирэ" информационная программа 12+
 16:15 - Талбан 12+
 16:30 - Саха сатаабата суох 12+
 17:00 - Актуальное интервью 12+
 17:15 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная программа 12+
 18:15 - Аал-луук мас 12+
 19:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 19:15 - Ырыа кизээтэ 12+
 20:30 - "Саха Сирэ-Якутия" информационная программа 12+
 21:00 - Куорчэх-шоу 12+
 21:45 - Бастын клип 12+
 22:00 - Кулинарный конкурс 12+
 22:45 - Итоги дня 12+
 23:15 - Тыыннаах дор5оон 12+
 00:00 - Ырыа кизээтэ 12+
 01:15 - Куорчэх-шоу 12+
 02:00 - "Тэтим" радио 12+
 03:00 - Саха сиригэр Олонхо декадата 12+
 03:45 - Уутээн кэпсээнэ 12+

04:15 - Бастын клип 12+
 04:30 - Асчыттар 12+
 05:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

СУББОТА 12/12

06:00 - Саха итэ5элэ 12+
 06:30 - Документальный фильм 12+
 07:00 - Сана кун 12+
 09:00 - Истин илдьит 6+
 09:45 - Кырыа кыбыны таптыбын 12+
 10:00 - Сээн сирэ 12+
 10:45 - Эл Иитэ 12+
 11:30 - Сахалык мультиттар 12+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Документальный фильм 12+
 12:45 - Кулинарный конкурс 12+
 13:30 - "Якутия" информационная программа 12+
 13:45 - Кырыа кыбыны таптыбын 12+
 14:00 - "Олох диэн олох" сериал 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная программа 12+
 18:15 - Истин илдьит 6+
 19:00 - Тугэиридэр аартыктарынан. 6-с биэри 12+
 19:45 - Комус түгэн 12+
 20:30 - Сахалык киинэ 12+
 21:45 - Кэнсиэр 12+
 23:45 - Бастын клип 12+
 00:00 - Бай 12+
 00:45 - Геван 12+
 01:15 - Документальный фильм 12+
 01:45 - Бастын клип 12+
 02:00 - Сээн сирэ 12+
 02:45 - Сахалык киинэ 12+
 04:15 - Куорчэх-шоу 12+
 05:00 - Документальные фильмы с субтитрами 12+
 05:45 - Бастын клип 12+

ВОСКРЕСЕНЬЕ 13/12

06:00 - Простые истины 12+
 06:30 - Санаа кууэ 12+
 07:15 - Кулинарный конкурс 12+
 08:00 - Новости парламента 12+
 08:15 - Хранители времени 12+
 08:45 - Будем вместе 12+
 09:00 - Истин илдьит 6+
 09:45 - Кырыа кыбыны таптыбын 12+
 10:00 - Сээн сирэ 12+
 10:45 - Аал-луук мас 12+
 11:30 - Полярная звезда 6+
 12:00 - "Якутия" информационная программа 12+
 12:15 - Документальный фильм 12+
 12:45 - Асчыттар 12+
 13:30 - "Якутия" информационная программа 12+
 13:45 - Тья ыччата 12+
 14:30 - Саха итэ5элэ 12+
 15:00 - Герой Федор Попов 12+
 16:00 - Театр танца 12+
 16:45 - С.Зверев-Кыыл Уола. Оьуор ункуутэ-Айыы алгыба 12+
 18:00 - "Саха сирэ" информационная программа 12+
 18:15 - Истин илдьит 6+
 19:00 - Охота и рыбалка в Якутии 12+
 19:30 - "Бастын" спортивнай шоу 12+
 21:00 - Уутээн кэпсээнэ 12+
 21:30 - Бастын клип 12+
 21:45 - Кэнсиэр 12+
 23:45 - Бастын клип 12+
 00:00 - "Бастын" спортивнай шоу 12+
 01:30 - Охота и рыбалка в Якутии 12+
 02:00 - Сээн сирэ 12+
 02:45 - Бастын клип 12+
 03:00 - Уутээн кэпсээнэ 12+
 03:30 - Кэнсиэр 12+
 05:00 - Документальные фильмы с субтитрами 12+
 05:45 - Бастын клип 12+

Эрэдэлибит! Поздравляем!

Күндү убайбытын үлэ бэтэрээнэ **СОРКОМОВ Семен Афанасьевичи** «Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ» үрдүк ааккынан тэннэ үөрэн туран истинник эбэрдэлибит!

Эн өр сылларга төрөөбүт Муоман оройуонун экономика, култуурунай-социальной олоҕо сайдытыгар кылааккын киллэрсибитин, кэлин Дьокуускай куоракка көһөн Саха сирин тимир суолларын тутууга күүскүн-кыаххын анаатын. Биһиги аймаҕы түмэн, сүбэбин өрүү тиэрдэбин. Өр сыллаах үлэн үрдүктүк сыаналаммытынан эбэрдэлээн туран, бука бары Эйигинэн киэн туттабыт.

Эйиэхэ тус бэйэбэр кытаанах доруобуйаны, улахан дьэ кэргэннэр үгүс үөрүүнү, дьолу баҕарабыт. Күндү убайбыт таптыыр кэргэнин санаспыт Мария Саввичналыын барыбытын үөрдэн өр да өр сылларга биһигиниин бииргэ буолун.

Балтыларын Тамара, Светлана дьэ кэргэттэрэ.

Таптыыр кэргэммин, ийэбитин, эбэбитин Муома улуһун бочуоттаах олохтообун, Саха Республикатын үөрэҕириитин туйгунун, Россия уонна Саха Республикатын үөрэхтээһинин бочуоттаах бэтэрээнин, учууталлар Учууталларын, **Черова Ульяна Алексеевнаны** ахсынньы 5 күнүгэр Аанһалын күнүнэн ис сүрэхтэн ийэн туран эбэрдэлибит!

Эйиэхэ, күндү киһибитигэр, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, бары кэрэни, дьоллоох олоҕу, үтүмэн үгүс үөрүүнү баҕарабыт.

Күүс-көмө, сүбэ-ама, өй-өбүл-тирэх буоларын иһин мунура суох махтанабыт.

Эбэрдэни кытта кэргэнин, уолаттарын, кийииттэрин, сиэннэрин.

Муома оройуонун коммунистара биир дойдулаахпытын **СОРКОМОВ Семен Афанасьевичи** «Саха Өрөспүүбүлүкэтин норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ» үрдүк ааккынан истинник эбэрдэлибит!

Эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, уһун олоҕу, дьэ кэргэннэр бары үтүөнү, үйэлээҕи баҕарабыт.

РФКП райкома.

Дорогая **Галина Ивановна!** От всего сердца поздравлем Вас с 85-летием!

Дай бог умному, доброму человеку еще долгих лет в ругу любящей семье, здоровья.

В.А. Павлова, Р.П. Былбанаева.

Күндүтүк саныыр холоҕойбун, ытыктыр киһибитин **Екатерина Петровна СЛЕПЦОВАНЫ** кэрэ-мааны үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник үөрэн туран эбэрдэлибит!

Олоххо муударай сыһыанһыннан, сырдык санаабынан биһиэхэ үтүө холобур буолабын.

Баҕарабыт кырдьары билиммэккэ, чугас дьоннор эрэллээх эркин буолан, саргыларын салайа, түөрэхтэрин түстүү өссө да өр сылларга уһундук быр-бааччы олон араначчылыы, харыстыы

сылдыаргар. Аймахтарын, оҕолорун, сиэннэрин ситиһиилэриттэн үөрүүн үксээтин!

Эбэрдэни кытта М.В. Старкова, кини оҕолоро, сиэннэрэ.

Күндүттэн күндү киһибитин, ытыктыр эдьийбитин **АТЛАСОВА Екатерина Алексеевнаны** кэрэ-бэлиэ үбүлүөйгүнэн итиитик истинник эбэрдэлибит!

Үчүгэйи эрэ үксэтэр санаабынан, олоххо дьулуургуна чугас дьонун, миннигэс сиэннэрин тапталларыгар уйдаран күн-дьыл өксүөнүн аахсыбакка өссө да өр сылларга этэнгэ уһундук олоҕу, чэгиэн-чэбдик сырыт дьэн сахалыы сайаҕас санаабытын тиэрдэбит. Үгүс үөрүүлээх уйгу-бийан олохтон дьэн алгыспытын аныыбыт.

Буор Сыһыгтан Хабаровтар, Слепцовтар, Сивцевтар, Винокуровтар, Кузьминнар, Колесовтар.

СӨ Ил Дарханын Ыйаабынан библиотека дьыалатын, конституцияҕа хонтуруол, олохтоох салайынын эйгэлэригэр үтүөлэрин, өрөспүүбүлүкэ социальной-экэнэмиическэй сайдытыгар кылааттарын, көхтөөх уопастыбаннай үлэлэрин уонна өр сыллаах үтүө суобастаах үлэлэрин иһин «Гражданской килбиэн» анал бэлиэнэн наҕараадаланһылар:

СЮЛЬСКАЯ Юлия Августовна – «Муоматааҕы кииннэммит бибилиэтигэ тиһигэ» Муниципальной казенной тэрилтэ оҕо салаатын сэбиэдиссэйэ;

ТАРАБУКИН Юрий Георгиевич – муниципальной сулуоспа бэтэрээнэ.

АХСЫННЬЫ – БИЛГЭ ХААН ЫЙА:

Ахсынньы — саамай тымныы, хараҥа ый, сыл бүтэһик ыйын сахалар Билгэ Хаан ыйа дьэн ааттыыллар.

Ахсынньы бүтэй кэм. Айылҕа бүтүннүү утууар. Сулустар сипсир кэмнэрэ. Оннук кэмнэ киһи билгэтэ күүһүрэр. Ол иһин былдьаргы сахалар балаҕанга хаайтаран олон, олонхону, остуоруйаны истэллэрэ, таабырыннаһаллара, чабырбахтаһаллара. Киһи өйө-санаата сытырхайар, куйаар урсунунан, халлаан хаттыгаһынан айанныыр.

Норуот билгэтэ:

Ахсынньы ыйы бэс ыйа батыһар.

Ахсынньы сөнүүтэ суох буоллаҕына, эмиэ оннук саас, сайын турар. Ахсынньыга тымныы, хаардаах, сотору-сотору тыаллаах, кырыалаах буоллаҕына — үчүгэй үүнүү буолар.

Ахсынньы 1 күнэ — бу күн хайдах буолар да, кыһын эмиэ маньык.

Ахсынньы 9 күнэ — Лэгэнтэйэп күнэ.

Дьыл чэппэрэ. Кыһыны туоруур аһы-үөлү, оту-маһы суоттанарга биир кэрдиэс бэлиэ кэм. Эһэ (тыгатааҕы) кытаанахтык утууар, бөрө торҕоннуур.

Ахсынньы 12 күнэ — буурҕа түстэбинэ, ахсынньы 19- гар дьэри сэттэ хонуктаах силлэ түһэр.

Ахсынньы 19 күнэ — кыһынны Ньюкуола. Күн кылгырынын уһуга. Бу күн тымныы буоллаҕына — сайынны өлгөм үүнүүнү күүтэллэр.

Ахсынньы 25 күнэ — Испирдиэнэп күнэ. Бу күнтэн саҕалаан саамай күүстээх тымныы уонна тыал түһэр.

Ахсынньы 26 күнэ — күн кутуйах хаамытынан уһуур.

Ахсынньы 29 күнэ — кыраһа түстэбинэ — ичигэс, сарсыарда улаханньык

тымныйдаҕына — Кириһиэннэҕэ (тохсунньу 19 күнүгэр) дьэри тымныы турар.

Быйылгы Ахсынньы ыйыт — Билгэ Хаан ыйа хайдах буолар

АБЫЙ, МУОМА, ХАЛЫМА, ҮӨНЭЭ ХАЛЫМА, АЛЛАРАА-ХАЛЫМА, АЛАҤАЙ УЛУУСТАРА:

Бу нэдиэлэҕэ күнүһүн -33-37 кыраадыс тымныы, түүнүн -35-40 кыраадыс тымныы буолууһу.

Кэлэр нэдиэлэҕэ күнүһүн -27-32 кыраадыс тымныы, түүнүн -30-34 кыраадыс буолус.

Ахсынньы ый 21 күнүттэн балай да тымныйыа, күнүһүн -40-44, түүнүн -43-47 тымныйыа бу ыйга улахан хаар баара биллибэт.

ТУСКУЛ,

Сэтинньы ый 30 күнэ 2020 сыл.

Тускул Ахсынньы ыйы анаарыыта

Билгэ

Биһиги аймакха улаханник убаастанар, ытыктанар, олохпугар үтүө сүбэһипит тирэх буолар көмөлөһөөчүбүт, эдьийбитигэр олохун эрэллээх аргыһа, Аҕа дойду сэрритин кыттылааба, Муома оройуонун Бочуоттаах олохтооҕо кырдыаҕас күтүүпүт **Петров Иван Андреевич** бу ый 6 күнүгэр ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитэ 40 хонугун туолар.

И.А. Петров 1922 сыллаахха Чурапчы оройуонугар Бахсы нэһилиэгэр тохсунньу 14 күнүгэр күн сиригэр көрбүтэ.

Сэрий кэннитэн 1949 сыллаахха куоракка үөрэнэн идэ ылан, бастаан 1950-

ҮЙЭЛЭРГЭ ҮТҮӨ ӨЙДӨБҮЛҮ ХААЛЛАРАН БАРДА

54 сылларга Абый оройуонугар, 1954-60 сылларга Чурапчы оройуонугар үлэлиир. Ол үлэли сыйдыан, олохун оностор дьоло бардан буолуо, Муомаҕа кэлэн идэтинэн статистика инспекторынан үлэли сыйдыан биһиги эдьийбитин көрсөн, дьоллорун холбоон, алаһа дьэ тэринэн ыал буолаллар. Оройуонна ытыктанар ыал буолан 50-тан тахса сый бииргэ олон, 4 оҕолон, элбэх сиэннээх, хос сиэннэрдээх. Муома айылҕатын таптаан, үлэһит дьонун кэрэхсээн, иккис төрөөбүт

дойду оностон үйэ анарыттан тахса сый олон бардаҕа.

Биһиги аймакха кини сырдык мөссүөнэ, үтүө санаата, биһиэхэ барыбытыгар биир тэн сылаас сыһыана үйэлэргэ үтүө өйдөбүл буолан хаалыаҕа.

**Ахтыны суруйда кэргэни
быраата Бүтүр.**

Күндү кэргэним, аҕабыт, эһэбит

ЕГОРОВ Владимир Григорьевич

б. дь. ахсынны 1 күнүгэр ыарахан ыарыыттан соһуччу олохтон барбытын диригик курутууан туран бары аймактарытыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Аҕабыт сырдык мөссүөнэ, истин мичээрэ сүрэхпитигэр өрүү тыыннаах буолуоҕа.

Кэргэнэ оҕолоро, сиэннэрэ, бары чугас дьонно.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Считать недействительным талон на получение проездных билетов на авиатранспорт для проезда к месту отдыха и обратно с номером КТ 007171 на имя Атласовой Альбины Егоровны.

Бииргэ үөрэммит табаарыстарытыгар Айаалга, Коляҕа, ийэлэригэр Акулина Николаевнаҕа, балтыларыгар, сиэннэригэр, аймактарыгар таптыр аҕалара, кэргэнэ, эһэлэрэ

ЕГОРОВ Владимир Григорьевич ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан диригик кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

МОО 1995 с. ыыһуа.

Выражаем глубокое соболезнование Туйларе и ее близким по поводу кончины после тяжелой болезни любимого отца и деда

ЕГОРОВА

Владимира Григорьевича.

Крепитесь.

**Выпускники 1996 г. МСШ,
кл. рук. Старкова А.В.**

Убаастыыр-ытыктыыр киһибит П.Н. Черемкинга аҕата тыыл-үлэ бэтэрээнэ, суруйааччы, суруналыыс

ЧЕРЕМКИН Николай Михайлович

уонна убайа

ЧЕРЕМКИН Михаил Николаевич

олохтон ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитэринэн диригик кутурҕаммытын тиэрдэбит, аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Герасимова Е.Н., оҕолоро, сиэннэрэ.

Күндү убайбыт, таайбыт, үлэ бэтэрээнэ

ЕГОРОВ Владимир Григорьевич

ыарахан ыарыыттан соһуччу олохтон барбытынан санаспытыгар Акулина Николаевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары чугас дьонугар диригик кутурҕаммытын тириэрдэбит.

Ылар сүтүкпүтүн тэннэ үллэстэбит. Кытаатан тулуйа сатаан.

Күндү киһибит туһунан ыраас сырдык өйдөбүлү сүрэхпитигэр куруук илдэ сыйдыахпыт.

Бииргэ төрөөбүттэрэ, кинилэр дьэ кэргэннэрэ.

Коллектив отделения МВД России по Момскому району выражает глубокое соболезнование Егоровой Акулине Николаевне, а также родным и близким по поводу скоростижной кончины любимого мужа, отца, бабушки

ЕГОРОВА Владимира Григорьевича.

Крепитесь, скорбим вместе с вами.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ

село Хонуу

	Суббота 5 декабря	Воскресенье 6 декабря	Понедельник 7 декабря	Вторник 8 декабря
Дневная температура	-43	-40	-40	-34
Ночная температура	-44	-43	-36	-39
Давление	733 мм	735 мм	732 мм	734 мм
Ветер	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)
Облачность				
Осадки			*	** *

**ИНДИГИР
УОТТАРА**

Күндү ааҕааччылар!

Хаһыакка сурутуу саҕаланна.

2021 с. бастагы анарыгар биридүүлээн дьонго сурутуу сыаната – 720 солк., тэрилтэлэргэ – 1440 солк.

Таптыр хаһыактыгар сурутарга тиэтэйн!

Редакцияҕа кэлэн эбэтэр телефон нөҕү сурутуоххутун сөп.

Редакция.

Тэрийэччи: СӨ
Бырабытталыстыбата,
"Сахабэчээт" СӨ Судаарыс-
тыбаннай автономнай тэрилтэтэ.
Таһаараччы: "Сахабэчээт" СӨ
Судаарыстыбаннай автономнай
тэрилтэтэ.

677000, Дьокуускай к.
Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб.,
тел./факс: 8(4112)343917.
e-mail: sakhapachat@mail.ru
Генеральнай дириэктэр
Н. М. Стручкова

Сибээс эйгэтин информационнай
технологияҕа уонна маассабай
коммуникацияҕа надзорун
федеральнай структуратын Саха
сиригэр бырабыланынатын
20.06.2019 с. бэриллбит
сидиэтэлиэтибэтин
ПИ № ТУ 14-00520

**Кылаабынай эрдээктэр:
М.П. Старкова**

Хаһыат нэдиэлэҕэ иккитэ таһар.
Редакцияҕа кирибит суруктар
төннүбэттэр.

Матырыйаалга ахтылар чахчылар иһин
эппитинэн сурук ааптара сүгэр.
Ааптар суругар этиллэр санаа
хаһыат тутуһар хайысхатыннан
атын буолуон сөп.
Биллэриллэр, рекламалар
ис хоһоонноругар эппитинэн
туһаах киһи сүгэр.

® Реклама быһытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 97 №-гэр 16 ч. илин баттанна,
17 ч. график быһытынан бэчээккэ бэриллэнэ.
Компьютернай талыта, верстка оройуоннаабы
«Индибир уоттара» хаһыат редакционнай-
полиграфической комплекска оһоһулан
бэчээттэннэ.

Редакция, типография, таһаараччы аадырыһа:
Муома улууһа, Хонуу сэл., кап. Елкин уул. 4 №-рэ.
Кээмэйэ 1 усул. бэч. л. Тиража 360.
Сыаната дуоҕабар быһытынан.
Телефоннара: 8(41150)2-10-21.
Электроннай почта: indigir-uotara@yandex.ru